

6 Nytt
IKO-styre

8 Dialog
på tvers

10 Konfirmantleir

- nye bøker om leir
og ungdom fra IKO

Med IKO inn i framtiden!

IKO ble i sin tid etablert av idealister som ønsket å forme kirke og samfunn. Pionerene, med Bjarne Hareide i spissen, hadde en klar målsetting om å styrke skolens kristendomsundervisning. Flere kristendomstimer, bedre fagplaner og dyktigere lærere var målet. Dette var nødvendig for å bevare og styrke folkekirken, slik Hareide skrev: «Kristendomsundervisningen i skolen er det siste grunnlag kirken har å bygge på som folkekirke».

Fortsatt idealister

Mye vann har rent i havet siden den gang, og IKO har, i likhet med alle andre aktører i kirke og samfunn, justert kursen en rekke ganger. I dag er det helt andre utfordringer og problemstillinger vi må forholde oss til enn for 70 år siden. Ikke minst i skole og barnehage er situasjonen en annen, og vi tar på alvor at det er kirken, ikke skolen, som skal drive trosopplæring. Men fortsatt består IKO av idealister som vil være med å forme utviklingen framover.

Vi vil at barn og unge skal få møte den kristne tro og tradisjon på en slik måte at kristentroen blir et fundament og en bærebjelke for livet. Bibelfortellingene, ritualene og kirkens mange tradisjoner skal være en grunnmur som skaper trygghet i møte med livets mange utfordringer og store spørsmål. En grunnmur som tåler å møte barns undring og nysgjerrighet.

Høy faglig kvalitet

Vi vil at vårt materiell, enten det er bøker, kurs, debattinnlegg eller høringsuttalelser, skal ha høy faglig kvalitet. De som møter IKOs mange produkter,

«Vi vil at vårt materiell, enten det er bøker, kurs, debattinnlegg eller høringsuttalelser, skal ha høy faglig kvalitet»

skal oppleve at det de møter er gjennomarbeidet og forankret i et religionspedagogisk fagmiljø. Det betyr også at dersom du som mottaker ikke opplever at kvaliteten er god nok, så vil vi svært gjerne ha beskjed om det. Vi utvikles gjennom dine tilbakemeldinger.

Vi vil være framtidsrettet og bidra til fornying av trosopplæringen. Derfor skal vi lage bøker og holde kurs som utfordrer oss til å tenke nytt og annerledes. Og derfor skal vi også være i kontakt med menigheter og enkeltpersoner som har nye ideer og tips til hvordan ting kan gjøres. Vi vil være åpne!

Takk for IKO!

For å oppnå alt dette, er IKO i stadig utvikling. I fjor vedtok vi noen organisasjonsmessige endringer som gjør IKO og IKO-Forlaget sammen enda mer rustet til å møte framtidens utfordringer, både innholdsmessig og økonomisk. I år skal vi få på plass tekniske løsninger som bidrar til enda bedre kundebehandling. For vi skal være så gode at folk om 50 år gjentar det vi hører i dag: Takk for at dere finnes, IKO!

Eigil Morvik
Direktør IKO

På IKO-Kurs. - Vi henter inspirasjon, fordyper oss og videreutvikler vår kompetanse på kursene, sier Elin Marie Irgens (t.h.) og Marita E. Sivertsen fra Bodin menighet i Bodø.

Bodin gir til IKO - får kvalitet tilbake

Mange menigheter er gode støttespillere, og velger å gi offer til IKO. Dette er en viktig inntektskilde for bedriften. Vi tok kontakt med en av menighetene som støttet oss i fjor, og spurte hva de får tilbake.

Tekst Ingrid Fjeld | **Foto** Lena Skattum Sandvik

– IKO opptre som en av våre viktige partnere i trosopplæringsarbeidet lokalt. Flere av medarbeiderne har deltatt på kurs, forteller menighetspedagog Marita E. Sivertsen i Bodin menighet i Bodø. Menigheten er Nord-Norges største, med 17.000 sognebarn og store barne- og ungdomskull.

– Vi mottar statlige midler til trosopplæringsarbeidet, og når planen er komplett vil vi tilby årlige samlinger for alle barn og unge mellom 0-18 år, forteller Sivertsen. Hun og fungerende sokneprest Elin Marie Irgens sier at de holder hus i en vakker middelalderkirke, men gleder seg til å innvie ny arbeidskirke i løpet av nærmeste framtid.

Teori og praksis

– Våre medarbeidere har fulgt IKOs kurs i muntlig fortellerkunst, babysang og kurs om samarbeid mellom skole og kirke. Kursene utgjør en oase i arbeidshverdagen. De har en god blanding av teori og praksis. Vi henter ny inspirasjon, fordyper oss og videreutvikler vår kompetanse på områder der vi ønsker å satse. Levende bibelformidling er helt sentralt i Bodin menighet, så fortellerkursene har vi likt veldig godt og anbefaler dem gjerne til flere.

– *Hvilken nytte har dere hatt av bøker og materiell fra IKO-Forlaget?*

– Vi benytter fagbokutgivelsene både i trosopplæringen og gudstjenestearbeidet, sier Elin Marie. – I trosopplæringsplanen vår inngår det utdeling av en del bøker for barn, utgitt på IKO. Vår oppfatning er at mye av materialet holder høy kvalitet, særlig det norskproduserte. Tilbudet er variert og åpner for fleksibilitet i bruken. Og at barna kan få med seg noe helt konkret hjem fra ÅR-samlingene som vi arrangerer, gir enda bedre effekt av det enkelte tiltaket.

«Vi henter ny inspirasjon, fordyper oss og videreutvikler vår kompetanse på områder der vi ønsker å satse»

Hvorfor trengs IKO?

– Vi jobber kontinuerlig med å produsere gode samlinger i Bodin menighet. Vi ønsker å holde høy standard på det vi tilbyr barn og unge, og IKOs materiell hjelper oss med dette. IKO er så avgjort med på å sørge for god kvalitet i trosopplæringen.

FELLES STYRE – FELLES STYRKE

IKO og IKO-Forlaget beholdes som to selskaper med hver sine ansatte, og direktør blir daglig leder for begge selskapene.

Tekst Ingrid Fjeld | **Foto** Magnhild S. Eriksen

13. februar ble første styremøte holdt etter at endringene i IKOs vedtekter ble vedtatt på representantskapsmøtet i november. Styrene for IKO og IKO-Forlaget vil i praksis fungere som ett styre og bestå av de samme personene. IKO - Nytt er spent på hvilke tanker styremedlemmene gjør seg i forbindelse med ny-organiseringen.

Styret er utvidet fra syv til ni faste medlemmer, og har et bredere saksfelt enn tidligere.

Ulike hatter

Marit Larsen Haarr har sittet i IKO-Forlagets styre siden 2009 og ble

valgt på representantskapsmøtet for fire nye år.

– Du er ikke redd for at det skal bli vanskeligere å komme gjennom i styret med et forlagsfokus?

– Jo, det er klart at det kan se slik ut utenfra, men dette har vi allerede diskutert i begge styrene i forkant, slik at vi forhåpentligvis får klare linjer her. Resultatet er at vi vil sitte i styret og behandle saker under ulike «hatter», slik at det er klart angitt hvilken del av IKOs virksomhet den enkelte saken knytter seg til. Det vil kreve en viss disiplin i

«Styret er utvidet fra syv til ni faste medlemmer»

saksforberedelsene og underveis i møtene å holde klart for seg hva som er hva, men dette regner jeg med at vil gå seg greit til.

Felles mål og strategier

Geir Nordkil jobber til daglig som politirevisor i Salten og er nyvalgt styremedlem. Han tror det blir viktig at styremedlemmene bruker tid på å diskutere hvordan arbeidet skal legges opp.

– Umiddelbart tenker jeg at fordelene med nyorganiseringen er at selskapene kan ses som en

IKOs nye styre.

(f.v) Lena Skattum Sandvik (ansattes representant), Astrid Paulsen (ansattes representant), Ludvig Bjerkreim (nestleder), Trond Skard Dokka, Hege Steinsnes (2. vara), Berit Øksnes (leder), Marit Larsen Haarr og Geir Nordkil. Styremedlemmene Bente Haukland Næss, Rune Øystese og Kari Mangrud Alvsvåg var ikke tilstede på første styremøte.

«Fordelen med nyorganiseringen er at selskapene kan ses som en helhet, og ved å ha felles mål og strategier kan det jobbes mer effektivt. »

helhet, og ved å ha felles mål og strategier kan det jobbes mer effektivt. Samtidig kan IKO og IKO-Forlaget i noen situasjoner tenkes å ha ulike interesser. Da blir utfordringen å ta vare på at dette er to forskjellige selskaper.

Utfordringen som Nordkil nevner, er drøftet også blant de ansatte, og det er valgt én representant fra IKO-Forlaget og én representant fra IKO-Kirkelig pedagogisk senter til styret. En ønsker med dette å gi mulighet for særlig oppfølging fra det enkelte selskap i saker hvor det kan tenkes å være ulike interesser.

Enklere å lede hele IKO

Ludvig Bjerkreim, medlem i IKO-styret siden 2009, er blant dem som har argumentert for en ny organisering:

– Vi får en enklere organisasjon og styringsmodell med litt mindre byråkrati. Jeg tror det blir lettere å ha oversikten og lede hele IKO med ett styre.

– *Kan vi rett og slett si at det psykologiske prinsippet «helheten er større enn summen av delene» er et godt håp og mål for nyorganiseringen?*

– Det er en fin måte å si det på.

NYTT STYRE

• IKOs nye styre, valgt i november, består av:

Berit Øksnes (leder, 2011-13)
Ludvig Bjerkreim (2009-2013)
Kari Mangrud Alvsvåg (2009-2013)
Trond Skard Dokka (2011-2013)
Rune Øystese (2011-2015)
Bente Haukland Næss (2011-2015)
Marit Larsen Haarr (2011-2015)
Geir Nordkil (2011-2015)
Lene Christine Mikalsen (2011-2013, 1. vara, møter fast)

• Ansattes representanter:

Lena Skattum Sandvik, IKO (2011-2015)
Astrid Paulsen, IKO- Forlaget (2011-2015)

6 års-boken er på vei

IKO har helt siden 1972 gitt ut den tradisjonelle fireårsboken. Nå kommer seksårsboken som er tilpasset seksåringer både i form og innhold.

Tekst Magnhild Søsveen Eriksen

– Boken står i klar sammenheng med fireårsboka «Min kirkebok» som kom i ny utgave i 2011, forteller forlagsredaktør Astrid Paulsen. Astrid har sammen med Cecilie Holdø i IKO- forlaget jobbet med seksårsboka. – Begge disse bøkene hører til gullserien vår. Bøkene har derfor både utseendemessige og innholdsmessige klare likheter. Seksårsboken har som fireårsboken bibelfortellinger, sanger og fortellinger om Bo og Nora, men leserne vil likevel se at det har skjedd en utvikling. Nora har blitt seks år og skal begynne på skolen.

Lengre fortellinger

Dessuten har bibelfortellingene blitt lengre. Som i fireårsboken, er det Paul Leer-Salvesen som har gjenfortalt bibelfortellingene. – Vi har gjort et utvalg av bibelfortellinger både fra det gamle og det nye testamentet, og har valgt ut lengre fortellingstekster denne gangen, forteller Astrid.

Tekster som *Ut av Edens hage*, fortellingen om Josef og *Den barmhjertige samaritan* handler om Gud, og det å forholde seg til andre, og se sine medmennesker. Høytider som advent, påske-

og pinse har fått god plass, slik at barna får høre fortellingene og lærer sanger som forklarer hvorfor kristne feirer disse høytidene.

– Illustrasjonene har både et hverdagslig uttrykk med Morten N. Pedersens enkle og uhøy-tidelige strek, og også flott kirkekunst som viser hvordan mennesker til ulike tider har tolket de bibelske fortellingene, sier Astrid.

Kan brukes i flere sammenhenger

– Vi tror at boken kan brukes i flere sammenhenger, både i forbindelse med påske, gudstjenestearbeid, og ikke minst i tilknytning til skolestartssamlinger for seksåringene. Skolestart markerer en tydelig overgang i seksåringens liv, og mange menigheter ser dette som en gylden anledning til å invitere seksårskullet til en samling i kirken, sier Astrid. Hun understreker at forlaget i arbeidet med boken har vært bevisste på at den skal nå bredt ut i folkekirkelandskapet.

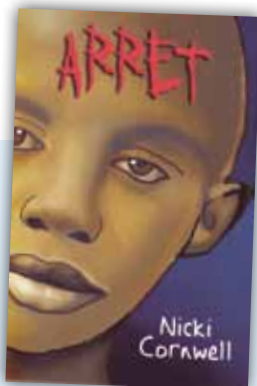

InTro til foreldrene i forbindelse med dåp og 4-årsbok

InTro Dåp: Bladet er rettet mot foreldre til barn og unge som døpes. Det egner seg til utdeling i dåpssamtale, til nybakte foreldre og til foreldre/foresatte av konfirmanter som ønsker å bli døpt.

InTro «Det beste til barna»: Bladet er rettet mot foreldre til 4-6-åringene. Det handler blant annet om formidling av kristen tro i barnehagen, og belyser også hvilke bibelfortellinger man kan fortelle til barna, og hva som er god litteratur for barn.

Det er volumrabatt på *InTro*.

Arret

Nicki Cornwell/Karen Littlewood(ill.)
Oversatt av Astrid L. Paulsen

Christophe har flyktet med foreldrene sine fra Rwanda til England. Nå er alt nytt og fremmed: landet, skolen og språket. Men han har en historie inni seg - om hvorfor han og foreldrene måtte flykte, og hvordan han fikk arret sitt. Hvordan skal han kunne fortelle sin historie til de andre i klassen?

De tre trærne

Elena Pasquali/Sophie Windham (ill.)

En ny utgave av den kjente legenden om de tre trærne. Du får høre om hvordan Gud gjorde de tre trærne til noe langt mer enn de hadde drømt om. Et ble til Jesu krybbe, et annet til båten Jesus brukte og et tredje til Jesu kors. Enkel tekst og fargerike illustrasjoner.

Sverre i konfirmasjon

Anne Grete Listrøm/ Malgorzata Piotrowska(ill.)

Sverre gleder seg, for i kveld skal Iselin være barnevakt. Iselin er konfirmant. Sverre får være med Iselin på konfirmantforberedelse. Vi følger Sverre, gjennom tekst og bilder, slik han opplever forberedelsene til konfirmasjonen og selve konfirmasjonsdagen både i kirken og i festen etterpå.

Sammen i forandring

To bøker som presenterer erfaringer, refleksjoner og muligheter for menighetsutvikling.

Bøkene er resultater av prosjektet *Menighetsutvikling i folkekirken i perioden 2008–2011*. Boka «Menighetsutvikling i folkekirken» henvender seg til alle som er interessert i menighetsutvikling som praktisk-teologisk fagfelt.

Boka «Sammen i forandring» er skrevet på grunnlag av erfaringer gjort i menigheter i Den norske kirke. Den gir innsikt i og kommer med forslag til hvordan man kan arbeide med menighetsutvikling i en folkekirkelig sammenheng.

Dialog på tvers

Ulike religioner og livssyn lever side om side i barnhagen. Hvordan forholder vi oss til virkeligheten på en slik måte at alle kan oppleve seg inkludert?

Tekst Lena Skattum Sandvik | **Foto** iStockphoto og Lena Skattum Sandvik

Denne vinteren arrangerte IKO-Kirkelig pedagogisk senter kurs for barnehageansatte i Bergen og Oslo. Kurset sprang ut fra behovet om dialog mellom de ulike religioner og livssyn som kommer til syne på ulikt vis i barnehagen.

– Vi som møter barn på ulike arenaer har et stort oppdrag med å fylle barna med både trygghet og raushet. Dette kan vi blant annet gjøre ved å sette kommunikasjon, dialog og samtale i fokus. Noe vi gjør her i dag, sa barnehagerådgiver Marte Eriksen da hun ønsket kursdeltakerne velkommen til IKO. I rommet var det møtt fram pedagoger fra barnehager og kirker. Her var muslimer, jøder og kristne samlet om et felles viktig tema.

Lek i sanden

Det var Steinar Ims, prest og ansatt ved Kirkelig dialogsenter, som åpnet kursdagen på IKO. Han tok

utgangspunkt i sandkassen og barnas lek i sanden, som et sted for dialog.

– Sandkassen er et sted der alt er mulig - innenfor leken. Her tar barna med seg sin hverdag, og de leker med verktoyene i sandkassen. Likevel er det faste rammer rundt sandkassen, og et utenfor som barna må forholde seg til, sa Ims.

Han dro paralleller til det åndelige området, der barna både forholder seg til hjemmets tro, til trospraksis både i eget hjem og blant sine venner, og samtidig til et «vi» og «de» i forhold til religiøsitet.

– Jeg tror at dialog – og det å forholde seg til hverandres religion – gir en utdyping og forankring i egen tro som er veldig spennende, sa Ims. Han løftet som et eksempel opp Isas fødsel i Sure 19 i Koranen – og bibelens fortellinger om Jesu fødsel. – Alle disse tekstene kan være med å bygge opp både muslimske og kristne barns fortellinger om Jesus, sa Ims.

Bevisst. Laila Fellah fortalte hvordan hun går fram for å ta vare på mangfoldet i barnehagen.

Interessant. Kursene springer ut fra behovet om dialog mellom ulike religioner og livssyn som kommer tilsyne i barnehagen.

«Jeg tror at dialog – og det å forholde seg til hverandres religion – gir en utdyping og forankring i egen tro som er veldig spennende»

Besøk gudshus

Laila Fellah, førskolelærer og pedagogisk leder i Sandåsveien barnehage, bydel Grorud i Oslo var neste foredragsholder. Fellah er selv muslim, og er svært bevisst i hvordan hun går fram for å forholde seg til mange ulike religioner og livssyn i barnehagen hun jobber i. – Vi blir tryggere jo mer vi vet om hverandre, sier Fellah. Hun bruker både ulike mat, ulike konkretiseringsgjenstander og litteratur hentet fra ulike kulturer, for at alle i barnehagen – både barn og foreldre, skal føle seg sett og ivaretatt.

– Jeg vil oppfordre barnehagelederne til å ta barna med på besøk til ulike gudshus – det øker barnas forståelse for at det finnes ulike religioner og barnas interesse for hverandre, sier Fellah.

Viktige individer

Anne Stine Bergsløkken Mizrachi har tidligere jobbet i den jødiske barnehage i Oslo. Hun tok utgangspunkt i dette i sitt fremlegg.

– Guds budskap er å formidle at hvert enkelt individ er unikt. Derfor blir oppdragelse det å få hvert enkelt barn bevisst på sin personlige unikhhet og storhet, sa Bergsløkken Mizrachi. Hun forteller hvordan

den jødiske barnehagen både ønsker å formidle jødisk kultur og tro, og gjøre barna skikket til å leve i den norske kultur og samfunn.

– Målet vårt i barnhagen må være å gjøre barnet så trygg i sitt forhold til den voksne at det kommer fram med sine spørsmål, sin undring og tro, sier hun.

Bergsløkken Mizrachi og Fellah pekte også på at mat er et viktig uttrykk for religiøs tilhørighet, og at det å få mat tilpasset sin overbevisning i samfunnets ulike institusjoner må være en menneskerett.

Filosofisk samtale

Etter lunsj førte Guro Hansen Helskog publikum gjennom en filosofisk samtale. Hun dro deltakerne gjennom en teknikk – som både skulle provosere og hjelpe til å abstrahere. Deretter presenterte hun ulike målsetninger med å bruke filosofisk samtale. Denne formen for samtale kan brukes i dialogarbeid med barn. Teknikken hjelper barna til å ta stilling og begrunne valgene sine. Den øver dem også i å lytte til hverandre og forstå hverandre. Filosofisk samtale kan også være en god hjelp til å håndtere de vekselvirkende spørsmålene – også på det religiøse og livssynsmessige området.

Kursene har blitt til med støtte fra K-Stud.

Sjekking og mekking på leir

Rik.
Kjell Olav
Haugen er glad
i konfirmanter.
FOTO: Privat.

Kjell Olav Haugen har jobbet med ungdom i kirken siden han var 15 år gammel. – Det har virkelig beriket livet mitt. Jeg vil ikke byttet med noen, smiler han.

Tekst Lena Skattum Sandvik | **Foto** iStockphoto

– Når jeg treffer unge som gir meg et smil eller en klem og sier «hei – koselig å se deg», og jeg ser at de mener det, – da innser jeg at jeg er veldig rik! Kjell Olav Haugen fra Grimstad har vært en av inspiratorene bak IKOs nye bok om konfirmantleir. Boka gir tips til ansatte i menigheten om hvordan man kan lage en vellykket leir. Denne våren kommer IKO med to ulike bøker som er relatert mot konfirmanter og leir.

Den ene boka, som er basert på Irene Trysnes sin forskning, spør hvorfor ungdommer velger å «campe med Gud», og setter fokus på hva som egentlig skjer på kristne sommerstevner.

Sjekking på leir

– Irene Trysnes har undersøkt fem kristne stevner for ungdom på Sørlandet. Hun viser hvordan stevnene er viktige arenaer for religiøse opplevelser – men like mye for sosiale, ikke minst med tanke på flørt og kjærlighet, smiler IKOs faglige leder Birgitte Lerheim.

Selv om stevnene har utviklet seg i retning av moderne festivaler, konstrueres rammene for kjønn på disse arenaene fremdeles ut fra svært tradisjonelle normer, både med hensyn til oppgavefordeling og sjekking.

– Gutta rigger og leder, jentene pynter og danser.

Om leir. IKO gir denne våren ut to bøker om leir.

Ressursgruppa. (f.v) Åse Mari Kessel, Constanze Lindner, Magnhild Søsveen Eriksen, Karsten Degnes, Ludvig Aasen og Frode Eikrem.

Gutta sjekker og jentene blir sjekket. Ungdommens kirkemøte etterlyste for noen år siden økt kirkelig bevissthet rundt kjønn, relasjoner og religion. Denne boka er et viktig bidrag i så måte. Les boka og få innspill til å reflektere over egen praksis, oppfordrer Lerheim.

«Vi ønsker gjennom boka å gi praktiske tips til frivillige og ansatte som ønsker å arrangere konfirmantleir»

Konfirmantleir

I tillegg til Trysnes sin bok, gir også IKO- Forlaget ut en egen konfirmantleirbok. – Denne boka kommer fordi leir viser seg å treffe 14-åringer spesielt godt. På leiren kan de over en lengre periode få opplevelser med godt innhold. De får erfare fellesskap og erfaringer knyttet til tro som gir varig betydning. Det er jo målet med alt trosopplæringsarbeid. Dessuten har leir en positiv ringvirkning: Positive konfirmantopplevelser gjør at ungdommene fortsetter i kirka og i ungdomsmiljøet rundt kirken, sier rådgiver ved IKO, Magnhild Søsveen Eriksen, og redaktør av Konfirmantleirboka.

Leirarbeid er ressurskrevende, men effektivt arbeid. Forskning viser at leiren får ringvirkninger i ungdomsmiljøet, og positiv omtale som smitter over på deltagelse i andre aktiviteter i kirken - og noen ganger også på foreldre, dersom man lykkes i å involvere dem.

– Vi ønsker gjennom boka å gi praktiske tips til frivillige og ansatte som ønsker å arrangere konfirmantleir. Vi gir dem gode begrunnelser for

valget, og åpner for refleksjon rundt egen praksis og utviklingsmuligheter, sier Søsveen Eriksen.

Tips fra erfarne

– *Hvem er boka for?*

– Den er for folk med lite erfaring med leir. Men også for folk som jobber mye med leir. Her får alle nye innspill, og forhåpentligvis inspirasjon til å fortsette med dette viktige arbeidet.

En ressursgruppe på seks stykker har jobbet fram boka. – Dette er en engasjert gruppe som jobber med konfirmanter til daglig, og som har mange års erfaring. Noen av dem er artikkelforfattere i tillegg til andre erfarne praktikere fra ulike deler av landet.

– *Hva er det beste tipset til leir som boka gir?*

– Den oppfordrer til satsing på unge ledere og foreldreressurser. Dessuten gir den tips til samarbeid mellom flere menigheter/ storleirer som ressurs. Den har et praktisk metodekapittel om å lage leir, og artikler om gode måter å tenke og gjennomføre leiren på.

Gryende nysgjerrighet

– De siste årene synes jeg å merke en gryende nysgjerrighet på hva det er vi driver med i kirka. Konfirmantene er positive og beviste på de valgene de tar. De er flinke til å komme med spørsmål, og det virker som om de har tenkt gjennom mange ting. Kunnskapen om de kristne kjernetekstene er kanskje mindre, så jeg ser absolutt behov for å fortsette med trosopplæring, sier Kjell Olav Haugen i Grimstad. Han lar seg selv stadig inspirere til konfirmantleirarbeid, og håper at IKOs konfirmantleirbok kan være til inspirasjon for flere.

Har betydning.
Nettsorg gir nye former
for fellesskap og
erfaringer av kjærlighet.

Sorg på nettet – en utfordring til kirken?

I de siste årene har det blitt mer og mer vanlig at det ved dødsfall opprettes minnesider på Facebook og andre sosiale nettsteder. Her uttrykkes både sorg og savn, og det legges ut bilder og tekster om gode minner.

Tekst Magnhild Søsveen Eriksen | **Foto** iStockphoto

Birgitte Lerheim, faglig leder ved IKO – Kirkelig pedagogisk senter, har forsket på de virtuelle sorgpraksisene, og reflektert over kirkens rolle i forhold til dette. Hun er aktuell med et kapittel om temaet i boka *Digital trusopplæring* som er gitt ut på Tapir forlag.

– Mennesker i dag lever i relasjoner på det konkrete, kroppslige planet – men relasjoner utspiller seg også på virtuelle arenaer, og de ulike arenaene er integrerte, sier Birgitte. – Ikke minst gjelder dette for barn og unge som er «innfødte nettbbrukere». Disse opplever sosiale medier som en naturlig del av livene sine.

– Å sørge på Internett er et godt eksempel på hvordan utviklingen innenfor informasjons- og kommunikasjonsteknologi gir oss nye arenaer for å leve i relasjoner og delta i sosiale praksiser, sier Birgitte.

«På digitale arenaer blir minner delt, støtteerklæringer gitt og egne sorgreaksjoner beskrevet»

Hun viser til flere eksempler med minnesider som har linker til både menigheter og konkrete møtesteder hvor kirkens ansatte og frivillige er en viktig del av ulike typer minnemarkeringer.

– Kirken har som mål for sitt trosopplæringsarbeid å bidra til å gi barn og unge livshjelp og livstolkning. Da må kirken ikke bare kjenne til de virtuelle arenaene – men også ha et bevisst forhold til sin tilstedeværelse på de sosiale nettstedene. Dette handler om kirkeansattes profesjonsetiske bevissthet.

Birgitte Lerheim. IKOs faglige leder har forsket på virtuelle sorgpraksiser.

Nettsorg

Høsten 2009 fantes det mellom femti og hundre norske minnesider og grupper på Facebook.

– På digitale arenaer blir minner delt, støtteerklæringer gitt og egne sorgreaksjoner beskrevet. Noen, spesielt «digitale innvandrere» av den eldre generasjon, mener at nettsorg er uautentisk og skadelig. Det er jeg dypt uenig i. Gjennom nettsorgen skapes det fellesskap og gjøres erfaringer av kjærlighet som får betydning for barn og unges videre livstolkning, sier Lerheim.

Kirkens rolle i sorgarbeidet på nettet

– Det er viktig at kirkens ansatte vet hva som rører seg i deres lokalmiljø. Utfordringen deres er i hvor stor grad de skal delta og/eller være synlig på disse arenaene. Det er det ingen klare retningslinjer på, og det vil variere ut fra situasjonen og den ansattes personlighet. Men her må vi være varsomme og profesjonelle, understreker Birgitte.

– En kirkelig ansatt bør ikke legge til ungdommer som Facebookvenner, det må være opp til ungdommen selv. Sier man ja til en, bør man si ja til alle. Dersom man blir invitert med og inn i barnas og ungdommenes digitale liv, må man være bevisst sin rolle som medvander i deres hverdag og på deres livsarenaer. Man må øve seg på å finne balansen mellom å invadere andres liv, og å vandre sammen med mennesker i vanskelige livssituasjoner.

Utfordringer for kirkeansattes nettbruk

– Det kan bli en utfordring å skille mellom «jobb» og privatperson på nettet. Noen løser dette ved å ha en egen profesjonsprofil. En annen utfordring er den ansattes arbeidstid. Med den virtuelle verdenens døgnåpne muligheter vil både arbeidstid og arbeidsform for kirkeansatte utfordres, mener Birgitte. – Det er et stort ansvar for den enkelte å finne balansen mellom å være tilstede og å logge seg av.

Å være noen

Jeg var nettopp og så filmen om Margaret Thatcher. Englands mektige «Jernkvinne», statsminister fra 1979 til 1990, ble portrettert som en aldrende kone på randen av demens. Hun sa: «Tidligere gjaldt det å utrette noe, men nå, nå gjelder det å være noen.» I sin høye alder strevde hun mer med det enkle å være enn hun hadde gjort med å ta viktige beslutninger og å få gjort store ting.

Noe av det viktigste vi gjør, er å være oss selv, selv om mange forsøker å fremstå annerledes. For de fleste av oss er det viktig å utrette noe, å bygge opp et omdømme, se godt ut, gjøre det bra.

Vi får det ikke alltid til. Som for gamle Margaret Thatcher er det noen ganger vanskelig å få skikk på noe annet ved livet enn det å være til. Vi er så trent til å tenke at det vi gjør, det er vi, det er der vår redning er. I Margaret Thatchers ord om at det til slutt handler om å være noen, ligger det et glimt av visdom. Og et håp om hvile fra jaget etter prestasjon, suksess, vellykkethet.

For hva er du og jeg i møte med Gud? Vi er små mennesker, med et liv etter hans plan. Vi kan få leve et liv med Guds aksept, anerkjennelse og kjærlighet. Om jeg feiler eller har suksess, er det avgjørende i mitt forhold til Gud?

I Romerbrevet 4, 4 står det: «Den som har gjerninger å vise til, får lønn etter fortjeneste, ikke av nåde.» Vi kan finne den frigjørende nåden når vi tror på Jesus. Og i den nåden trenger vi ikke gjøre noe. Der er det nok å være.

Tekst Marit Larsen Haarr, advokat i advokatfirmaet Haavind og styremedlem i IKO.

Videregående kurs i muntlig fortelling

30. – 31. januar 2012 ble det arrangert videregående kurs for fortellere på Strand leirsted, Sandefjord. Kurset var en oppfølger av IKOs populære grunnleggende kurs i muntlig fortelling. Evalueringen viser at deltakerne er godt fornøyd med kurset.

På kurset fordypet deltakerne seg videre i noe av det som ble presentert i første kursrunde. Fokuset var spesielt på selve formidlingen av en fortelling. Språk, gester og kroppsspråk var noen av temaene som ble berørt. IKO har til nå arrangert fem grunnleggende kurs med Hege Merakerås og Kristin Aadland som kursholdere.

Ansvarlige. Hege Merakerås (t.h.) og Kristin Aadland er IKOs kursholdere i muntlig fortelling.

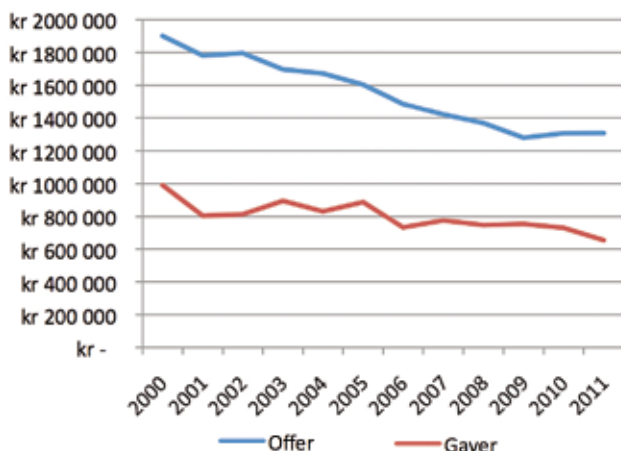

På kurs. Deltakerne på kurset lytter til fortellerteori fra kursholderne.

ØKONOMIRAPPORT - IKKE HELT SOM VI HÅPET!

For et halvt år siden meldte vi at halvårsregnskapet viste et godt resultat, og at IKOs økonomiske situasjonen var god. Vi synes det er viktig at våre givere og støttespillere også får beskjed når det går bra, men kanskje har det gjort at noen har valgt å bruke pengene annerledes i høst. Situasjonen nå er dessverre et underskudd, og mye av dette skyldes nedgang i gaveinntekter.

IKO har ingen direkte offentlig finansiering, og er derfor helt avhengig av gaver fra menigheter og enkeltpersoner. I 2011 fikk vi ca 1,3 mill gjennom kirkeoffer, og i overkant av kr 650 000 i gaver. Dette er vi selvsagt glad for, men hvis vi ser på utviklingen de siste ti år, så fikk vi i år 2000 ca 1,9 mill i offer (omregnet til 2011-verdi) og 1 mill i gaver. I løpet av denne tiårsperioden har altså disse inntektene

reelt sett blir redusert med nesten 1 mill. Dette har skjedd samtidig med at lønns- og driftskostnader stiger år for år.

Konsekvensen er at vi har måttet redusere bemanningen, noe som selvsagt går ut over kvalitet og omfang av det vi holder på med. Vårt ønske for 2012 er at denne trenden snus og at nye og gamle støttespillere støtter opp under IKO og det arbeidet vi gjør.

Minner om vårt kontonummer som er 3000.15.03827. Og husk at gaver til IKO gir rett til fratrekk på selvangivelsen.

Det skjer

Mentorsamling

19. mars

Det teologiske
menighetsfakultetet, Oslo

Dette er en samling for alle mentorer som er tilknyttet trosopplæringsreformen i Den norske kirke. Dagen vil inneholde foredrag, gruppesamlinger og seminarer som gir inspirasjon og faglige innspill til arbeidet i trosopplæringsarbeidet.

Etter en liturgisk åpning ved biskopen i Oslo, vil prest og foredragsholder Per Anders Nordengen ha et foredrag med tittelen "Visjon og inspirasjon".

Etter de bispedømme-
vise samlingene, blir
det seminartid med
fire ulike seminarer. Her
bidrar flere mentorer,
ansatte fra Kirkerådet,
bispedømmekontorene og
IKO.

IKOs kurs- og konferanseprogram våren 2012

Barn trenger håp

24. april

IKO-Huset, Oslo

Lanseringsseminar av
bokserie.
Ulike fagfolk vil komme med
bidrag - blant annet noen av
bokens forfattere.

Bokserien på fire, omhandler
noen av de dimensjonene
ved livet der håpet kan
finne vekstvilkår: Hvordan
kan ulike slags rom og
ulike tider bety noe for
barns håp? Hva kan stillhet,
meditasjon og bønn bety for
barn? Hvordan finner håpet
uttrykk og blir stimulert i
lek, symboler og ritualer?
Hvilken sammenheng er
det mellom barn, moral og
håp? Hvordan gi barn mot
på livet?

Seriens fire bøker belyser
følgende tema:

- Barn trenger håp
- Barn og livstolkning
- Barnekultur og
gudstjenestekultur
- Familien som sted for
åndelig vekst.

Hver bok er bygd opp med
én artikkel til ettertanke,
og flere kortere artikler
med ulike innfallsvinkler
til temaet. Artiklene gir
hjelp til refleksjoner rundt
valgene som gjøres daglig i
barnehage, skole og hjem,
vurdert i lyset av et helt
sentralt behov hos alle barn.
Bøkene er utgitt i samarbeid
mellom Dronning Mauds
Minne Høgskole for
førskolelærerutdanning
(DMMH), Kirkerådet og IKO.
Redaktør for denne første
boken er Sturla Sagberg, som
er professor i religion, livssyn
og etikk ved DMMH.

Kurs for Åpne barnehager

10.-11. mai

IKO-Huset, Oslo

Representantskapsmøte

29. mai

IKO-Huset, Oslo

Det er også mulig at det blir satt opp flere kurs på forsommeren.
Les mer om IKOs aktuelle kurs på www.iko.no

B

DISTRIBUERT AV POSTEN
NORGE
posten

NORGE P.P. PORTO BETALT

Retur: IKO – Kirkelig pedagogisk senter
Postboks 2623 St. Hanshaugen
0131 OSLO

Kirke rottene

Filmsnutter, oppgaver og leker til Kirkerottesamlinger

Nå kan du få filmsnutter, oppgaver, leker og opplegg til samlinger som er tilpasset filmene om Kirkerottene. Dette finnes på to Ressurs-DVD-er som også inneholder maler til plakater og invitasjoner. **kr 200,- per DVD**

Kirkerottene
Ressurs-DVD

Kirkerottene på sirkus
Ressurs-DVD

iko
IKO-FORLAGET AS

Tlf. 22 59 53 00
E-post ordre@iko.no

Les mer på www.iko-forlaget.no